

LIBRIS

We know

books

Νίκος Βλαχάκης

Nikos Vlahakis

Ευπνώνοντας τις αυγές με αφορισμούς

Trezindu-mă în zori cu aforisme

Traducere din greacă și *Prolegomene* de Angela Bratsou
postfață – *acele meditații care sunt poezie* de peter sragher

E I K O N

București, 2024

Angela Bratsou – Prolegomene	6
Αντζελα Μπράτσου – Προλεγόμενα	7
Ως φαινόμενο θερμοκηπίου.....	14
Ca un efect de seră	15
Η μπαλάντα του ξεχασμένου καναλιού	16
Balada canalului uitat	17
Μικρές ωδές για τα δέντρα των αιώνων	18
Mici ode pentru pomii secolelor.....	19
I. Ωδή για το πλατάνι των Ποιμένων.....	20
I. Odă pentru platanul Păstorilor	21
II. Ωδή για τη βελανιδιά των νεκρών Ηρώων	24
II. Odă pentru stejarul Eroilor morți	25
III. Ωδή για την ελιά της γαλήνης.....	28
III. Odă pentru măslinul păcii.....	29
IV. Ωδή για το πεύκο με τα ποντίκια	30
IV. Odă pentru pinul cu șoareci	31
Πέρα από τη θάλασσα	32
Dincolo de mare.....	33

Θύλακες φωτός κεντρισμένοι.....	34
Enclave de lumină excitată;.....	35
Υστερικά φορέματα στα μπαλκόνια.....	36
Rochii isterizate pe balcoane;.....	37
Τα φράγματα έμπλεα.....	38
Barajele sunt încărcate.....	39
Μονοπάτια του μυαλού.....	40
Căi ale minții.....	41
Καλωσορίζω το τραγούδι.....	42
Salut cântul.....	43
Ψυχροί οι κλώνοι της αμυγδαλιάς.....	44
Reci, vlăstarele de migdal.....	45
Χωματίνοι δρόμοι οδηγούν.....	46
Drumuri de pământ duc.....	47
Η τροχιά μιας ηλιαχτίδας.....	48
Orbita unei raze de soare.....	49
Θλιμμένα φαράγγια.....	50
Ravene triste.....	51
Δευτέρα των αγέννητων ρόδων.....	52
Lunea trandafirilor nenăscuți,.....	53
Τα ιστία των ψευδαισθήσεων.....	54
Velele iluziilor.....	55

Η Ηχώ έτρεχε αλαφιασμένη	56
Echo alerga panicatã	57
Το χρώμα του αίματος	58
Culoarea sângelui	59
Ικμάδες της πρωινής αύρας	60
Rãcoarea brizei de dimineață	61
Επελαύνων ο λυρισμός	62
Excesiv, lirismul	63
Κρήνες, ναυτίλοι και λευκοπερίστερα	64
Havuzuri, moluște și porumbei albi	65
Δέκα δρομείς αγαλματινοί	66
Zece alergători statuari	67
Η σιωπή φτερούγιζε στις στέγες	68
Liniștea flutura pe acoperișuri,	69
Λεπίδες ανέμων παλιννοστούντων	70
Briciul vânturilor repatriate	71
Μολυβένια πολιτεία ανύποπτη	72
Urbe de plumb nebănuitoare	73
Στα κράσπεδα πεζοδρομίων	74
De bordurile trotuarelor	75
Οι λεωφόροι μου άδειες	76
Bulevardele mele, goale	77

Έφταναν από παντού λεγεωνάριοι	78
Soseau de pretutindenii legionari.....	79
Μαθαίναμε ότι μακριά από εδώ	80
Aflam că departe de aici.....	81
Έρωτες γεννιούνται απρόσμενα	82
Iubiri se nășteau surprinzător.....	83
Των λυγμών η σκοτία	84
Al suspinelor Tartar.....	85
Ρωτώντας για τα επίπεδα υγρασίας	86
Întrebând despre gradele de umiditate	87
Στάχτες κι αποκαΐδια	88
Cenușă și tăciuni.....	89
Αίσθηση βελούδου στα σύννεφα	90
Senzație de catifea în mulțimile.....	91
Πένθιμο το τριλαμπές.....	92
Funerar, recviemul	93
Και σήμερα η νέφωση	94
Și astăzi înnorarea.....	95
Οι αυλακιές της νοητής ουσίας	96
Canelurile substanței mentale.....	97
Και όταν σχίζονταν του ναού το καταπέτασμα	98
Și pe când era sfâșiată a naosului catapeteasmă.....	99

Πάρθενες αναφλέγονταν την ημέρα του Πάσχα	100
Fecioare se inflamau în ziua de Paști	101
Οι σκέψεις αερόστατα	102
Gândurile, aerostate	103
Η μέρα της Νίκης	104
Ziua Victoriei.....	105
Γέμιζαν τα σταροχώραφα	106
S-au umplut câmpurile de grâu	107
Βιομηχανικά κτίρια.....	108
Clădiri industriale	109
Κελαhdίσματα πουλιών	110
Ciripit de păsări	111
Όταν το κύμα ματώνει το σύμπαν των αισθήσεων	112
Când valul însângerează universul simțirilor	113
Το πράσινο καρφώνει στην όραση	114
Verdele înfige în vedere.....	115
Φλόγινη σπάθα η Ανατολή	116
O sabie în flăcări este Orientul	117
Κατάσαρκα φορούσα	118
Direct pe piele purtam.....	119
Υάκινθοι ανατρέφονταν	120
Zambile crescute	121

Το ρήγμα στη χαραμάδα	122
Spãrtura din crevasa	123
Κερκόπορτες ανοιγόκλειναν ακατάπαυστα.....	124
Kerkoportes se deschideau și se închideau neîncetat.....	125
Στις όχθες σβησμένου ποταμού	126
Pe malurile unui râu secat	127
Ξυπνούν οι μικροαστοί ιδρωμένοι.....	128
Se trezesc mic-burghezii transpirați.....	129
Έχτιζα τον ορίζοντα	130
Construiam orizontul.....	131
Στις όχθες της Αδριατικής	132
Pe malul Adriaticii	133
Ανακεφαλαίωνα τις σιωπές του ορίζοντα	134
Recapitulam tăcerile orizontului	135
 postfață – peter sragher acele meditații care sunt poezie	 136
 επιλεγόμενα – peter sragher εκείνοι οι συλλογισμοί που είναι ποίηση	 137
 Nikos Vlahakis.....	 142
Ο Νίκος Βλαχάκης.....	143
 Angela Bratsou	 144
Άντζελα Μπράτσου.....	145
 Cuprins / Περιεχόμενα.....	 149

Prolegomene

*„...muzica ia uneori forma vorbirii
pentru a răsuna în tăcerea nopții viitoare...”*

Nikos Vlahakis

Deoarece Nikos Vlahakis este pe de o parte filozof (doctor în filozofie) iar pe de altă parte poet, un copil de la țară, dar și un cetățean adult al lumii (care a activat) în diverse ambasade, în poetica proprie aduce cu sine și tradiția, dar, totodată, este și un devotat al modernității: *„În Creta, unde am copilărit, tradiția populară vie care derivă din Erotokritos și are continuitate în cupletele rimate sub formă de narațiune sau dialog (mantinade), ne face pe toți să gândim ca niște poeți.”**

Imagistica lui încearcă să compună o nouă percepție estetică și etică, fără a se înșela cu privire la limitele încercării proprii, dar și fără a se lăsa intimidat de acestea. Revenit din provocările diplomației politice globale mereu furtunoase, păstrează în bagajul său intelectual, experiențe, cunoștințe și imagini pe care le prezintă în erupții poetice impetuase, uneori ca niște *„rafale furioase de vânt”* și alteori își lasă lirismul să debordeze.

El însuși afirmă: *„Poezia își are rădăcinile în respirația umană”, va spune G. Seferis în discursul său de la Stockholm la primirea Premiului Nobel. (...) Viața fără Poezie este imposibilă! (...) De la Homer încoace, poezii lirici și tragici ai Antichității, până la literatura modernă greacă și mondială, vom constata că nu există o singură perioadă în care să nu fie scrisă poezie, pentru că așa cum spune G. Sarantaris, „Poezia este acel sine al nostru care nu doar me niciodată”.*

Poezia este expresia sentimentelor, gândurilor, percepțiilor, reflecțiilor, angoasei (...) Este cu adevărat, un proces dificil și minuțios! Acela de a cuprinde lumea în câteva cuvinte. O magie!”

Προλεγόμενα

*«...η μουσική παίρνει ενίοτε τη μορφή του λόγου
 για να ηχήσει στη σιγαλιά της επερχόμενης νύχτας.»*

Νίκος Βλαχάκης

Ο Νίκος Βλαχάκης, υπό δύο υποστάσεις –αφενός φιλόσοφος (διδάκτορας φιλοσοφίας) και αφετέρου ποιητής, παιδί της επαρχίας αλλά και ως ενήλικος, πολίτης πλέον του κόσμου, έχοντας υπηρετήσει σε διάφορες πρεσβείες –, στην ποιητική του φέρνει μαζί την παράδοση αλλά όμως είναι και ένας αφοσιωμένος του μοντερνισμού: *«Στην Κρήτη, όπου μεγάλωσα, η ζωντανή λαϊκή παράδοση που πηγάζει από τον Ερωτόκριτο και συνεχίζει με τα έμμετρα δίστιχα σε μορφή αφήγησης ή διαλόγου (μαντινάδες), μας κάνει όλους να σκεφτόμαστε σαν ποιητές!»**

Ο εικονισμός του προσπαθεί να συνθέσει μια νέα αισθητική και ηθική αντίληψη, χωρίς να μπερδεύεται με τα όρια της δικής του προσπάθειας, αλλά και να μην πτοείται από αυτά. Επιστρέφοντας από τις προκλήσεις της πάντα θυελλώδους παγκόσμιας πολιτικής διπλωματίας, κρατά στις πνευματικές του αποσκευές, εμπειρίες, γνώσεις και εικόνες που παρουσιάζει σε ορυμητικές ποιητικές εκρήξεις, άλλοτε σαν *«έξαλλες ριπές ανέμου»* και άλλοτε αφήνει τον λυρισμό του να ξεχειλίζει.

Ο ίδιος δηλώνει: *«Η ποίηση έχει τις ρίζες της στην ανθρώπινη αναπνοή»*, *θα πει ο Γ. Σεφέρης στην ομιλία του στη Στοκχόλμη κατά την απονομή του βραβείου Νόμπελ. (...) Η Ζωή χωρίς Ποίηση είναι αδύνατη! Αν ανατρέξουμε από τον Όμηρο και μετά, τους λυρικούς και τραγικούς ποιητές της Αρχαιότητας, μέχρι τη νεοελληνική και παγκόσμια λογοτεχνία, θα διαπιστώσουμε ότι δεν υπάρχει ούτε μια περίοδος που να μην γράφτηκε ποίηση, γιατί όπως λέει ο Γ. Σαραντάρης «Η ποίηση είναι αυτός ο εαυτός μας που δεν κοιμάται ποτέ».*

Η ποίηση είναι η έκφραση συναισθημάτων, σχέψεων, αντιλήψεων, προβληματισμών, αγωνίας (...) Είναι πραγματικά μια δύσκολη και επίπονη διαδικασία! Αυτή του να περικλείεις τον κόσμο με λίγα λόγια. Μια μαγεία!»

Avem de a face cu: „...poezii scrise ca niște ideograme pe un geam aburit. Efemerul penetrează dispersarea, conotațiile și opera poetului. Conștientizarea temporarului nu înseamnă că este și ceva inutil, nu este o demobilizare. Pentru cei inițiați este vorba de un optimism istoric, care este departe de a fi o speranță vagă cu un caracter teologic, impresionabilă la cuvinte mari și promisiuni false și, în consecință, la negări mari.

(...) Este un discurs indiscutabil și plin de semnificație, politic aristotelic... Dar este un discurs totodată de introspectiv, reflexiv și auto-denigrant”, afirmă scriitorul, poetul și regizorul Ilias Fragkakis în articolul lui din ziarul „I epohi”, din 30.01.2022. Iar eu, ca un cititor profesionist ce sunt, nu pot fi decât de acord cu spusele acestuia.

De obicei, poezii suferă influențe diferite, și nu numai ei, ci chiar și cei care nu scriu și sunt doar cititori de poezie. Unii critici au văzut în poezia lui Vlahakis o influență a lui Cavafis, în principal în a doua antologie poetică a acestuia, *Podul Vulturilor*. Alții au remarcat influența lui Odysseas Elytis sau, în general, a așa-numitei *Generații a anilor '30*. Și acest lucru este parțial corect, deși ceea ce se poate spune este că preocuparea acestuia este să privească dincolo de ochii acestei generații. Desigur, de câteva ori a apelat la scriitorii clasici ai poeziei grecești moderne, de la Solomos la Palamas, Cavafis, Seferis, Elytis, Ritsos etc. Acest lucru a fost inevitabil în efortul poetic de a crea un stil mai personal și de a-și descoperi propria voce.

La fel se întâmplă și în ceea ce privește influențele străine: Pablo Neruda și Lorca au fost cei care l-au atras cel mai mult din poezia spaniolă, în timp ce simbolismul francez este după părerea lui: *...un model de poezie de neîntrecut. Cândva am fost pasionat de Mallarmé, Paul-Marie Verlaine, precum și de Arthur Rimbaud*”. Cât despre poezii de limbă engleză, după propria mărturisire: *...atunci când l-am descoperit pe Allen Ginsberg, acesta a fost motivul pentru care am început să scriu din nou poezie după o perioadă lungă de timp în care mă oprisem să o practic. Poezia lui mi-a dat stimulente să reîncep făcând niște exerciții de traducere. Mai târziu, am fost fascinat și de William Butler Yeats. Dar întâlnirea cu mulți alți poeți din diferite țări mi-a îmbogățit parcursul poetic. Ideea, desigur, este să transformi toate aceste influențe diferite în propriul tău „idiom poetic”, iar acest lucru se poate face doar în propriul tău „atelier poetic”*”*

Πρόκειται για «... στιχουργήματα γραμμένα σαν ιδεογράμματα σε νοτισμένο τζάμι. Το πρόσκαιρο διαπερνά τη σκέδαση, τις καταδηλώσεις, το έργο. Η επίγνωση του πρόσκαιρου δεν σημαίνει πως είναι και μάταιο, δεν είναι αποστρατεία. Για τους μύστες πρόκειται για την ιστορική αισιοδοξία, που πολύ απέχει από μια αόριστη, θεολογικού χαρακτήρα ελπίδα, που είναι εύπιστη στα μεγάλα λόγια, τις πλάνες υποσχέσεις και συνεπακόλουθα τις μεγάλες διαψεύσεις.

(...) *Αυτόδηλος και πολύσημος λόγος, αριστοτελικά πολιτικός... Είναι όμως και λόγος ενδοσκοπικός, εσωστρεφής και αυτοσαρκαστικός.*», λέει ο συγγραφέας, ποιητής και σκηνοθέτης Ηλίας Φραγκάκης σε άρθρο του στην εφημερίδα «Η εποχή», της 30.01.2022. Και εγώ, ως επαγγελματίας αναγνώστης που είμαι, δεν μπορώ παρά να συμφωνήσω με τα λόγια του.

Οι ποιητές υφίστανται συνήθως διαφορετικές επιρροές, και όχι μόνο αυτοί, αλλά ακόμα και όσοι δεν γράφουν και είναι μόνο αναγνώστες ποίησης. Κάποιοι κριτικοί έχουν δει στην ποίηση του Βλαχάκη μια επιρροή του Καβάφη, κυρίως στη δεύτερη ποιητική του ανθολογία, τη *Γέφυρα των Αετών*. Άλλοι σημείωσαν την επιρροή του Οδυσσέα Ελύτη ή, γενικότερα, της λεγόμενης *Γενιάς του '30*. Και αυτό είναι εν μέρει σωστό, αν και αυτό που μπορεί να ειπωθεί είναι ότι το μέλημά του είναι να κοιτάξει πέρα από τη ματιά αυτής της γενιάς. Βέβαια μερικές φορές στράφηκε στους κλασικούς συγγραφείς της νεοελληνικής ποίησης, από τον Σολωμό μέχρι τον Παλαμά, τον Καβάφη, τον Σεφέρη, τον Ελύτη, τον Ρίτσο κ.λπ. Αυτό ήταν αναπόφευκτο στην ποιητική προσπάθειά του να δημιουργήσει ένα προσωπικό ύφος και να ανακαλύψει τη δική του φωνή.

Το ίδιο ισχύει και για τις ξένες επιρροές: από την ισπανική ποίηση, ο Πάμπλο Νερούδα και ο Λόρκα τον προσέκλυσαν περισσότερο, ενώ ο γαλλικός συμβολισμός είναι κατά τη γνώμη του: «... ένα αξεπέραστο πρότυπο ποίησης. Παλιά μου άρεσαν οι Μαλαρμέ, Πωλ Βερλαίν, καθώς και ο Αρδούρος Ρεμπώ». Όσο για τους αγγλόφωνους ποιητές, κατά τη δική του ομολογία: «...όταν ανακάλυψα τον Άλεν Γκίνσμπεργκ, αυτός ήταν ο λόγος που άρχισα να γράφω ξανά ποίηση μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα που είχα σταματήσει να το κάνω. Η ποίησή του μου έδωσε το κίνητρο να ξεκινήσω κάνοντας κάποιες μεταφραστικές ασκήσεις. Αργότερα με γοήτευσε και ο *William Butler Yeats*. Όμως η γνωριμία με πολλούς άλλους ποιητές από διαφορετικές χώρες εμπλούτισε την ποιητική μου πορεία. Το θέμα, φυσικά, είναι να μετατρέψεις όλες αυτές τις διαφορετικές επιρροές στο δικό σου «ποιητικό ιδίωμα» και αυτό μπορεί να γίνει μόνο στο δικό σου «ποιητικό εργαστήρι».*

În poezia lui Vlahakis întâlnești un lirism debordant, când dulce, când amar, alteori sarcastic, dar întotdeauna cu valențe ontologice, iar forma minimală care contemplă maximul ne invită la osmoză cu el.

Primul lucru pe care îl descoperi în poezia lui Nikos Vlahakis sunt imaginile, cuvintele, emoțiile și amintirile; poetul, față în față cu eul propriu, dar și cu „celălalt”, a luptat folosind ceea ce i-a fost întipărit în sine, ceea ce a interiorizat înainte de vârsta adultă: tărâmul, natura și limba greacă. Poezia sa are ceva din ritmul și zvâcnetul cinematografului alb-negru protogen, când ceea ce era pierdut de vechea mașină de proiecție în precizie sau artă, era câștigat în magia spectacolului. Imaginile-episoade își găsesc inspirația în Grecia, în mare, în peisajul rural, în Mediterana, în Megalonis-Creta: *...nu aș spune că mi-a fost dor de Grecia. Grecia a fost constant prezentă în mintea mea. Ceea ce îmi lipsea era poate peisajul, oamenii mei și amintirile mele. Această nostalgie este însă o motivație creativă pentru poezie.**

El își consideră opera poetică publicată de Editura Gavriilides ca: *fiind o trilogie, o reflecție repetitivă privind istoria Greciei, spațiul și timpul, precum și Balcanii și istoria europeană în general. De altfel, cărțile mele sunt legate de orașele în care le-am scris, când eram consilier de presă și comunicare la mai multe ambasade ale Greciei: am început să scriu prima antologie la Tirana și am terminat-o la Bruxelles; a doua, la Sofia și a treia, la Budapesta. Sunt într-un fel cronici poetice ale acestor orașe, sau așa aș vrea să le caracterizez. Prima antologie (Απόσπασμα πολυεδρικής ή Terra incognita / Fragment din Multinațional sau Terra incognita) face referire la o conceptualizare a Balcanilor ca un teren istoric dur, care interiorizează sau chiar include obiectivitatea în sfera interioară a ideii de pământ necunoscut. A doua antologie este o metaforă a eternei întoarceri în Timp, prin porțile unui pod străjuit de patru vulturi imaginari (Η γέφυρα των αετών / Podul Vulturilor), care compun de fapt un chorus, în timp ce în centru există calendarul digresiilor din viața cotidiană. Pot spune că este o viziune metafizică asupra istoriei. În a treia încercare, fac o anatomie poetică a stereotipurilor noastre atavice, ceea ce filosoful englez Francis Bacon a numit „Idola tribus”. În mod inevitabil, acest lucru mă aduce la o relație conștientă de sine cu Grecia și cu patria mea, Creta. În acest sens, îmi văd opera ca pe un fel de poezie politică, deși nu este evidentă la prima vedere.”**

Στην ποίηση του Βλαχάκη βρίσκεις κανείς έναν ενθουσιώδη λυρισμό, άλλοτε γλυκό, άλλοτε πικρό, άλλοτε σαρκαστικό, αλλά πάντα οντολογικό, και η μιμησιαστική μορφή που στοχάζεται το μέγιστο μας καλεί σε όσμωση μαζί του.

Το πρώτο πράγμα που ανακαλύπτεις στην ποίηση του Νίκου Βλαχάκη είναι οι εικόνες, οι λέξεις, τα συναισθήματα και τις αναμνήσεις, ο ποιητής, πρόσωπο με πρόσωπο με τον ίδιο του τον εαυτό, αλλά και με τον «άλλον», πάλεψε χρησιμοποιώντας αυτό που αποτυπώθηκε μέσα του, αυτό που εσωτερικεύσε πριν την ενηλικίωση: τη πατρογονική γη, τη φύση και την ελληνική γλώσσα. Η ποίησή του έχει κάτι από τον ρυθμό και τον πάλλο του πρωτογενούς ασπρόμαυρου κινηματογράφου, όταν ό,τι έχασε η παλιά μηχανή προβολής στην ακρίβεια ή την καλλιτεχνία, κερδήθηκε στη μαγεία του θεάματος. Οι εικόνες-επεισόδια βρίσκουν την έμπνευσή τους στην Ελλάδα, στη θάλασσα, στο υπαίθριο τοπίο, στη Μεσόγειο, στη Μεγαλόνησο-Κρήτη: «... δεν θα έλεγα ότι μου έλειπε η Ελλάδα. Η Ελλάδα ήταν συνεχώς παρούσα στο μυαλό μου. Αυτό που μου έλειπε ήταν ίσως το τοπίο, οι άνθρωποι μου και οι αναμνήσεις μου. Αυτή η νοσταλγία, όμως, είναι ένα δημιουργικό κίνητρο για την ποίηση.»*

Θεωρεί το ποιητικό του έργο που εξέδωσε ο Γαβριηλίδης ως: «τριλογία, ένας επαναλαμβανόμενος προβληματισμός στην ελληνική ιστορία, στο χώρο και στο χρόνο, καθώς και στη βαλκανική και ευρωπαϊκή ιστορία γενικότερα. Εξάλλου, τα βιβλία μου συνδέονται με τις πόλεις όπου τα έγραψα, όταν υπηρέτησα ως σύμβουλος Τύπου και Επικοινωνίας σε πολλές πρεσβείες της Ελλάδας: ξεκίνησα να γράφω την πρώτη μου συλλογή στα Ίβρανα και την τελείωσα στις Βρυξέλλες, το δεύτερο στη Σόφια και το τρίτο στη Βουδαπέστη. Είναι κατά κάποιο τρόπο ποιητικά χρονικά αυτών των πόλεων, ή έτσι θα ήθελα να τις χαρακτηρίσω. Η πρώτη ανθολογία (Απόσπασμα πολυεδνικής ή Terra incognita) αναφέρεται σε μια εννοιολόγηση των Βαλκανιάν ως σκληρού ιστορικού εδάφους που εσωτερικεύει ή ακόμα και φυλακίζει την αντικειμενικότητα στην εσωτερική σφαίρα της ιδέας μιας άγνωστης γης. Η δεύτερη συλλογή είναι μια μεταφορά της αιώνιας επιστροφής στον Χρόνο, μέσα από τις πύλες μιας γέφυρας που φυλάσσεται από τέσσερις φανταστικούς αετούς (Η γέφυρα των αετών), που συνδέτουν τη χορωδία, ενώ στο κέντρο υπάρχει ημερολόγιο παρεχβάσεων της καθημερινότητας. Μπορώ να πω ότι είναι μια μεταφυσική θεώρηση της ιστορίας. Στην τρίτη προσπάθειά μου, κάνω μια ποιητική ανατομία των αταξιστικών στερεοτύπων μας, αυτού που ο Άγγλος φιλόσοφος Φράνσις Μπέικον ονόμασε «Idola tribus». Αναπόφευκτα, αυτό με φέρνει σε μια συνειδητή σχέση με την Ελλάδα και την πατρίδα μου, την Κρήτη. Υπό αυτή την έννοια, βλέπω το έργο μου ως ένα

Urmarea crezului poetic al lui Vlahakis îl vedem în ultimele două antologii poetice, concepute și apărute în timpul șederii la Bruxelles și Berlin.

Fiind un multilingv și un inventiv, poetul Nikos Vlahakis – pentru îndeplinirea sarcinilor profesionale vorbește engleză, franceză, germană, bulgară și spaniolă, acum și româna, iar partenera sa de viață este din Columbia –, în poezia proprie simte nevoia să se întoarcă și să porceadă la îmblânzirea limbii elene. Poezia lui ar merita citită numai și numai pentru cuvintele sale.

Particularitatea poeziei lui Nikos Vlahakis constă cu siguranță și în stilul foarte liric, în dimensiunea metafizică a poeziciei sale, în rolul mitului dar și în psihologismul intens care o caracterizează.

Ca atare, cred că este o mare provocare pentru orice traducător să transpună elementele culturale elene din poezia a lui Nikos Vlahakis într-o altă cultură. Este nevoie de o cunoaștere profundă a acestora, dar și una mai largă, de filozofie și de muzică, pentru a nu-i pierde ritmul original. Traducătorul trebuie să caute permanent dincolo de ceea ce este evident, pentru că adevărata frumusețe este doar sugerată în versurile poetului. Pe foarte scurt, acestea sunt provocările mari pe care le întâmpină un traducător al lui Nikos Vlahakis.

**Citate din Interviul acordat în 2018 de Nikos Vlahakis doamnei Marianna Varvarrigou, pentru „Greek News Agenda: Reading Greece”.*

είδος πολιτικής ποίησης, αν και όχι προφανές με την πρώτη ματιά...» * Το ποιητικό πιστεύω του Βλαχάκη εκφράζεται και το βλέπουμε στις δύο τελευταίες ποιητικές ανθολογίες του, που δημιουργήθηκαν και δημοσιεύτηκαν κατά την παραμονή του στις Βρυξέλλες και στο Βερολίνο.

Όντας πολύγλωσσος και εφευρετικός, ο ποιητής Νίκος Βλαχάκης – για να εκπληρώσει τα επαγγελματικά του καθήκοντα μιλά αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, βουλγαρικά και ισπανικά, τώρα και ρουμάνικα, και ο σύντροφος της ζωής του είναι από την Κολομβία –, στη δική του ποίηση νιώθει την ανάγκη να επιστρέψει και αφοσιώθηκε στην εξημέρωση της ελληνικής γλώσσας. Η ποίησή του θα άξιζε να διαβαστεί μόνο και μόνο για τις λέξεις της.

Η ιδιαιτερότητα της ποίησης του Νίκου Βλαχάκη βρίσκεται ασφαλώς στο πολύ λυρικό ύφος της, στη μεταφυσική διάσταση της ποιητικής του, στον ρόλο του μύθου, αλλά και στον έντονο ψυχολογισμό που τη χαρακτηρίζει.

Ως εκ τούτου, νομίζω ότι είναι μεγάλη πρόκληση για κάθε μεταφραστή να μεταφέρει τα ελληνικά πολιτισμικά στοιχεία της ποίησης του Νίκου Βλαχάκη σε έναν άλλο πολιτισμό. Απαιτεί βαθιά γνώση τους, αλλά και μια ευρύτερη, της φιλοσοφίας και της μουσικής, για να μη χάσει τον αρχικό της ρυθμό. Ο μεταφραστής πρέπει συνεχώς να ψάχνει πέρα από το προφανές, γιατί η αληθινή ομορφιά μόνο υπονοείται στους στίχους του ποιητή. Με λίγα λόγια, αυτές είναι οι μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ένας μεταφραστής του Νίκου Βλαχάκη.

** Αποσπάσματα από τη Συνέντευξη που έδωσε το 2018 ο Νίκος Βλαχάκης στην κυρία Μαριάννα Βαρβαρίγου, για το περιοδικό „Greek News Agenda: Reading Greece”.*